

Budgetaftale

Investering i fremtidens velfærd

Et samlet Byråd i Varde Kommune har indgået en budgetaftale for 2025-2028.

Med budgetaftalen tilføres yderligere 57 mio. kr. til driften i budgetperioden, og der er et samlet anlægsbudget på over 450 mio. kr. for budgetperioden. Byrådet investerer fortsat med et stærkt fokus på bosætning, erhverv og turisme.

Byrådets seks partier er enige om følgende:

- Der afsættes 20 mio. kr. til investering i fremtidens velfærd på fire områder, samt 3 mio. kr. til kommende investeringstiltag.
- Der afsættes 32 mio. kr. til bl.a. understøttelse af specialundervisningsområdet, det specialiserede voksenområde samt implementering af ældrereformen.
- Anlægsinvesteringer på over 450 mio. kr., der sikrer udvikling i hele kommunen.

Investering i fremtidens velfærd 'Varde 2030'

Varde Kommune har igennem en årrække haft en stabil økonomisk situation, der har bidraget til at skabe ro i organisationen og samtidig givet mulighed for at have et langsigtet fokus i budgetlægningen.

Byrådet har således under overskriften 'Varde 2030' arbejdet med en række reformspor for at håndtere de væsentlige udfordringer frem mod 2030, hvor bl.a. antallet af ældre vil stige, mens arbejdsstyrken vil falde, ligesom indtægtsgrundlaget alt andet lige vil være faldende, medmindre der er muligheder, den grønne omstilling og udviklingen af bæredygtig energiforsyning giver Varde Kommune, udnyttes.

Byrådets partier har således aftalt at afsætte 20 mio. kr. til investering i fremtidens velfærd, der skal imødekomme udfordringer frem mod 2030. Midlerne er hovedsagelig fordelt på følgende fire områder:

- **Den attraktive arbejdsplads: 4 mio. kr.**
- **Bedre velfærd med digitalisering: 6 mio. kr.**
- **Børn og unges læring og trivsel: 5 mio. kr.**
- **Forebyggende velfærd: 5 mio. kr.**

Herudover er byrådets partier enige om at afsætte foreløbig 3 mio. kr. til kommende reformspor og investeringsforslag fra udvalgene for Plan og Teknik, Kultur og Fritid, samt Arbejdsmarked og Integration.

Alle fagudvalg får en afgørende rolle i det videre arbejde med Varde 2030. Udvalgene Social og Sundhed, Børn og Læring samt Økonomi og Erhverv skal senest i første kvartal 2025 komme med forslag til Byrådet om, hvordan investeringspuljerne prioriteres. Fagudvalgene skal fremlægge den forventede effekt af de prioriterede investeringsforslag.

Byrådet anmoder direktionen om at komme med forslag til en proces for byrådets involvering i og styring af Varde 2030-processen. Forslaget skal forelægges til byrådets behandling ultimo 2024.

Fagudvalgene skal arbejde med investeringspuljerne med afsæt i nedenstående beløb og beskrivelser.

Attraktive arbejdspladser

Byrådets partier ønsker, at Varde Kommune også er en attraktiv arbejdsplads i fremtiden blandt andet ved at gentænke og styrke indsatsen for at nedbringe sygefraværet, samt ved et yderligere fokus på udvikling af medarbejdernes kompetencer i hele organisationen.

Derfor er vi i Varde Kommune optaget af at skabe gode og fleksible rammer for fremtidens arbejdsplads med fokus på kerneopgaven, arbejdsglæde og trivsel. Både fordi det er det, vi vil have, skal kendetegne vores arbejdsplads, men også fordi det er afgørende for at tiltrække og tilknytte medarbejdere på et arbejdsmarked, hvor der vil være konkurrence om medarbejderne.

Byrådet har anmodet forvaltningen om at af-dække bl.a. Aalborg Kommunes arbejde med at igangsætte et pilotprojekt med henblik på at give børnefamilier større fleksibilitet og bedre muligheder for at passe syge børn. Med baggrund i bl.a. opstartserfaringerne fra Aalborg, vil Byrådet i 2025 tage stilling til gennemførelse af et pilotforsøg i Varde Kommune.

Bedre velfærd med digitalisering

Byrådet vurderer, at det er et afgørende virkemiddel i Varde 2030 at anvende mulighederne i digitalisering bredt betragtet for at kunne understøtte bedre velfærd.

Derfor afsættes 6 mio. kr. til at styrke indsatsen med digitale løsninger, automatisering, ny velfærdsteknologi og kunstig intelligens (AI). Med en samlet strategi og styring kan der frigøres hænder til velfærden og servicen til borgerne.

Puljen afsættes til initiativer i hele organisationen og det forventes, at direktionen kan præsentere en samlet strategi for indsatsen til byrådet første kvartal 2025.

Børn og unges læring og trivsel

Byrådets partier er enige om at styrke indsatsen for børn og unges læring og trivsel. Derfor afsættes der 5 mio. kr. til at understøtte blandt andet indsatsen med fremtidens skole og indsatserne på specialundervisningsområdet.

Desuden skal udvalget i prioritering af tiltagene på området indtænke investeringer i børnefamilier med særlige behov samt gratis par- og familierådgivning, da det kan være med til at forebygge udgiftspresset på børn og ungeområdet. Byrådet ser med bekymring på stigningen i ud-

gifterne til specialundervisningsområdet. Derfor tilføres området yderligere 10 mio. kr. fordelt med 6 mio. kr. i 2025 og 4 mio. kr. i 2026 med henblik på at få budgetbalance og på lidt længere sigt via de 5 mio. kr., at lykkes bedre med gruppen af børn med udfordringer.

Det skal bl.a. ske via en styrkelse af almenområdet, så man i højere grad end i dag, kan rumme elever med behov for specialundervisning og særlig støtte. Dette kræver fokus på at skabe mere rummelige fællesskaber på de almene skoler, så flere elever har deres skolegang i deres nærmiljø.

Midlerne skal bl.a. bruges til etablering af en bredere tilbudsvifte imellem almen og specialområdet. Det betyder bl.a. at der skal indtænkes læringsmiljøer og rummelige fællesskaber i bred forstand, herunder tilbud i naturen. Desuden arbejdes der videre med kompetencecenterets understøttelse af indsatsen for elevers vej retur til almenområdet, hvor det giver mening. Midlerne kan anvendes til såvel drift som anlæg.

Der er enighed om, at reformsporene og investeringstiltagene skal være med til at imødegå udfordringerne i samarbejde med den enkelte skole og skolebestyrelse.

I forhold til minimumsnormeringer tildeler Varde Kommune budget til minimumsnormeringer i dagtilbud på baggrund af den besluttede nationale model. Der arbejdes videre med en lokal model til at følge data på området.

Endelig ønsker byrådet at investere 1 mio. kr. i forebyggelse og trivsel for unge i regi af Ungdomsskolen, da der er et øget behov for prioritering af indsatser rettet mod at tilgodese ungdomslivet i Varde Kommune.

Forebyggende velfærd

Byrådets partier er enige om, at der investeres 5 mio. kr. i forebyggende velfærd på social- og sundhedsområdet. Der tages udgangspunkt i visionen om at støtte og motivere borgeren i at mestre eget liv (det du kan selv – skal du selv), træffe egne frie valg og leve et godt liv. Med budgetaftalen sættes dermed yderligere fokus på forebyggelse og rehabilitering.

Der investeres således 470.000 kr. årligt i en opnormering af socialsygeplejerskeordningen i 2025 og 2026. Herefter finansieres socialsygeplejen af udvalgets øvrige ramme.

Budget 2025 holder hånden under velfærden og sikrer mulighed for udvikling

Byrådet har haft fokus på at benytte råderummet fra økonomiaftalen og det ekstraordinære engangstillæg fra regeringen til at understøtte specialundervisningsområdet, det specialiserede voksenområde, samt implementering af ældrereformen. Da en stor del af midlerne fra regeringen er engangsmidler i 2025, er virkningen af reformsporene og investeringsforslagene afgørende for at håndtere udfordringerne i overslagsårene.

Byrådets partier er enige om, at råderummet benyttes til følgende:

Ældrereform

Der afsættes 4 mio. kr. årligt i 2025 og 2026 til generel implementering af ældrereformen sammen med de 3,8 mio. kr. over 3 år fra staten til organisering af selvstyrende teams.

Herudover afsættes 2 mio. kr. årligt i 2025 og 2026 til en gentænkning af lønsammensætningen primært på social- og sundhedsområdet med henblik på at forberede implementering af ældrereformen og imødegå rekrutteringsudfordringer.

Eventuelle yderligere midler til at indarbejde ældrereformen skal komme via reformsporene og investeringstiltagene. Det bemærkes, at udover de tildelte midler, har Byrådet årligt tildelt midler til at håndtere det stigende antal ældre. Således er der i årene 2025-2028 afsat i alt knap 28 mio. kr. til demografien på ældreområdet.

I alt afsættes der 37 millioner kroner til ældreområdet.

Specialundervisningsområdet

Jf. ovenfor under "Børn og unges læring og trivsel" afsættes 6 mio. kr. i 2025 og 4 mio. kr. i 2026 til at imødegå de stigende udgifter på specialundervisningsområdet.

Det specialiserede voksenområde

Der afsættes 6 mio. kr. i 2025 og 4 mio. kr. i 2026 til imødegåelse af budgetudfordringerne på området. Desuden skal reformsporene og investeringstiltagene være med til at imødegå udfordringerne.

Investeringer i grøn omstilling

Byrådet har den 2. september 2024 aftalt at afsætte 18 mio. kr. til investeringer i den grønne omstilling. Varde Kommune har en central geografisk placering i opbygningen i den grønne omstilling. I aftalen er det afgørende, at fremtidens energiprojekter kommer Varde Kommunes

lokalsamfund til gode og understøtter hele Varde Kommunes udvikling og indtægtsgrundlag samtidig med, at Varde Kommune yder et betydeligt bidrag til klimaindsatsen og den grønne omstilling.

I forlængelse heraf ønsker byrådets partier tillige, at Jobcentret gør en ekstra indsats for at øge arbejdsudbuddet i de kommende år. Det kræver, at Jobcentret opbygger viden og har fokus på tiltrækning af arbejdskraft - herunder international arbejdskraft under ordnede forhold. Dette med henblik på at understøtte tiltrækning af arbejdskraft til både eksisterende samt nye virksomheder. I den forbindelse har Jobcentret til opgave at undersøge muligheden for etablering af særlige rekrutteringsindsatser fx i Tyskland.

Anlægsinvesteringer, der sikrer udvikling i hele kommunen

Varde Kommune har de seneste år planlagt en række store byggerier og anlægsprojekter, der er med til at fremme udviklingen i hele kommunen. I de kommende år er der også tidligere besluttet en række store projekter, herunder samling af BCV og rådhuset, områdefornyelse i Blåvand og Vejers, Lyngparken, Teater- og Musikhus i Varde, kulturhuset i Ølgod, den skæve bane, Holme Å, renovering af svømmehaller, lokaler til Center for Træning og Rehabilitering mv.

I budgetforliget har Byrådet afsat over 450 mio. kr. fra 2025-2028 til anlæg. Med disse midler afsættes der blandt andet de nødvendige midler til bl.a. at gennemføre byfornyelsen i Blåvand og Vejers og renovering af speedway-banen i Outrup.

De afsatte midler gør det også muligt at videreføre en række puljer, herunder puljen til grundkapital til almene boliger, puljen til realisering af udviklingsplaner, cykelstipuljen, trafiksikker-

hedspuljen, infrastrukturpuljen, gadelyspuljen mv. Disse puljer sikrer mulighed for udvikling i lokalsamfund i hele kommunen, og udmøntes efter en prioritering i de respektive fagudvalg.

I den forbindelse ønsker byrådet at få et overblik over hvilke puljer, der arbejdes med i de enkelte fagudvalg, hvad formålet er, hvordan forbruget har været i indeværende byrådsperiode, hvad der er overført fra tidligere år og til hvilke konkrete projekter, midlerne er bevilget.

Forvaltningen anmodes derfor om at udarbejde et beslutningsoplæg om en fornyet og sammentænkt puljestructur samlet og for de enkelte fagudvalg.

Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti står uden for aftalen om Varde Teater- og Musikhus.

Renovering af faglokaler

Der afsættes 3 mio. kr. i alt til analyse af skolerne behov samt iværksættelse af nødvendige renoveringer fordelt med 1 mio. kr. i 2025 og 2 mio. kr. i 2026.

Byfornyelsesprojekt i Oksbøl

Byrådet ønsker at gennemføre et byfornyelsesprojekt i Oksbøl. Derfor disponeres der 1 mio. kr. af allerede afsatte midler i 2025 til udarbejdelsen af en helhedsplan som forberedelse til et egentlig byfornyelsesprojekt, hvortil der afsættes 4.5 mio. kr. af allerede afsatte midler i 2027 til kommunens egen finansiering af byfornyelsesprojektet. Forprojektet skal desuden afklare, hvad det samlede finansieringsbehov er.

Byfornyelsesprojektet skal skabe en helhedsplan der skal give svar på, hvordan bymidten udvikles og forskønnes med indtænkning af biblioteksbehov, vejforløb, medborgerhus, og de allerede besluttede nye almennyttige boliger mv.

Projekt for Nymindegab

Nymindegab er en af de mindre kystbyer i Varde kommune med et stort potentiale for øget turisme og gæster til konferencer. Der afsættes 1 mio. kr. til et projekt, hvor man får set nærmere på, hvordan byrummet kan forskønnes eller eventuelt fornyes.

Klima og vand

Byrådet har fokus på risikoen for at der fortsat vil være store udfordringer med vand mange steder i kommunen i årene der kommer, grun-

det klimaforandringer. Byrådet ønsker at få forelagt en analyse i 2025 af mulige handlinger og perspektiver med henblik på kommende budgetforhandlinger.

I Varde kommune ses det tydeligt, at klimaforandringer, der har betydet mere vand og mindre kolde vintre med mindre saltning betyder nye rammebetingelser for vedligeholdelse i Vej og Park. Derfor ses der mere grønt – også hvor det ikke er tiltænkt, og udfordringer med at sikre vedligeholdelsen af kommunens anlæg, veje og arealer.

Med de ændrede rammebetingelser, ønsker byrådet, at man får forelagt en analyse af, hvordan serviceniveauet skal være og hvordan det sikres fremadrettet i et 2030 perspektiv.

Byrådet ønsker herudover, at Kultur og Fritid i samarbejde med Vej og Park undersøger, hvordan vedligehold af kommunens kunstværker, springvand og parkområder sammentænkes med en strategi for større events og begivenheder.

Udviklingsråd

Budgetprocessen omkring indsendelse af ønsker fra udviklingsrådene har ikke forløbet tilfredsstillende i en årrække. Samtidig er det tydeligt, at man ikke har fundet den rette håndtering generelt af udviklingsønsker fra udviklingsrådene.

Byrådet lægger meget vægt på det gode samarbejde med udviklingsrådene og værdsætter det store frivillige arbejde, der lægges i Udviklingsrådene.

Byrådet vil afsøge om mulighederne for at skabe større fremdrift for udviklingsrådene. Dialogen med udviklingsrådene indledes på det kommende efterårsmøde med forventning om et oplæg til forårsmødet 2025. Der afsættes foreløbigt 250.000 kr. til formålet.

Initiativer finansieret af byrådets udviklingspulje

NaboGo-projektet finansieres med 450.000 kroner over de næste to år.

Det er forventningen, at NaboGo bl.a. kan bidrage til at styrke erhvervs- og turismeudviklingen, øge bosætningen, tiltrækning og fastholdelse af arbejdskraft samt styrke det samlede mobilitets-tilbud i kommunen.

Handelsråd – Varde Kommune støttes med 250.000 kr. årligt

Byrådet er opmærksomme på at sikre understøttelse af detailhandlen i hele kommunen. Det er vigtigt for borgerne lokalt, tiltrækning af nye borgere og for de mange turister, som hvert år besøger Varde Kommune.

Styrket boligsocial indsats styrkes med 536.000 kr.

Byrådet har besluttet at afsætte 536.000 kroner de kommende tre år til ansættelse af en boligsocial medarbejder med henblik på at styrke den boligsociale indsats og skabe bedre rammer for borgere i en udsat livssituation.